

Pravna struka – uvod**Druga povezana zanimanja**

U Cipru ne postoje povezana zanimanja, kao što je javnobilježnička djelatnost. Sve što se odnosi na pravna pitanja pravni je materijal i samo članovi Ciparske odvjetničke komore (*Pankýrios Dikigorikós Sýllogos*) smiju obavljati pravnu djelatnost u skladu s relevantnim propisima. Naravno, umirovljeni odvjetnici mogu nastaviti raditi kao interni pravni savjetnici – kako u postojećim odvjetničkim društvima tako i u drugim organizacijama.

Jedno zanimanje za koje bi se moglo reći da je povezano zanimanje jest profesija pravnog pomoćnika (*dikigorikoí ypálliloí*), za koju postoji zasebno zakonodavstvo. Osobe koje žele postati pravni pomoćnici moraju imati završeno srednjoškolsko obrazovanje, najmanje šest uzastopnih mjeseci raditi u odvjetničkom uredu, imati besprijekorno vladanje te se obratiti službeniku registra (*Protokollitís*) Okružnog suda (*Eparchiakó Dikastírio*) u čijem se okrugu nalazi odvjetnički ured u kojem rade.

Državni odvjetnici (*Dimósioi Katígoroi*)**Organizacija****Općenito**

Uz svoju ulogu državnog pravnog savjetnika glavni državni odvjetnik (*Genikós Eisangeléas*) Republike ujedno vodi državno odvjetništvo (*Nomikí Ypiresía*) i djeluje kao ravnatelj tužiteljstva (*Ypéftynos tis Ypiresías Diacheírís Poinikón Ypothéseon*).

Državno odvjetništvo Republike, koje vodi glavni državni odvjetnik, zapošljava odvjetnike, od kojih su neki specijalizirani za kazneno pravo i rješavaju predmete koje vode porotni sudovi (*Kakourgiodikeía*). Glavni državni odvjetnik obaviješten je o svim predmetima i daje relevantne upute.

Osim članova državnog odvjetništva, članovi ciparske policije (*Astynomikí Dýnami Kýprou*) s diplomom prava i kvalifikacijama za obavljanje odvjetničke djelatnosti također djeluju kao javni tužitelji. Iako su policijski službenici, te osobe odgovaraju glavnom državnom odvjetniku dok vrše funkciju javnih tužitelja. Glavni državni odvjetnik ima jednake ovlasti u odnosu na rad koji obavljaju te osobe kao i na rad koji obavljaju državni odvjetnici.

U iznimnim slučajevima glavni državni odvjetnik ima ovlast delegirati određene predmete uglednim odvjetnicima.

Uloga i dužnosti javnih tužitelja

Kazneni progon (*Katigoroúsa Archí*) pred okružnim kaznenim sudovima vode odvjetnici (pravnici) koji rade u policijskim odjelima za kazneni progon, iako to, naravno, ne isključuje mogućnost da se u posebnim slučajevima taj zadatak dodijeli članu državnog odvjetništva. Kazneni progon pred porotnim sudovima vode odvjetnici koji rade u državnom odvjetništvu. Bez obzira na to tko vodi kazneni progon, svi su u nadležnosti glavnog državnog odvjetnika koji u svakom trenutku može intervenirati, a ponekad i obustaviti kazneni postupak.

Državnim odvjetništvom rukovodi glavni državni odvjetnik, kojem pomaže zamjenik glavnog državnog odvjetnika (*Voithós Genikós Eisangeléas*), a u njemu još rade republički državni odvjetnici (*Eisangeleis tis Dimokratías*), viši republički odvjetnici (*Anóteroi Dikigóroi tis Dimokratías*) i republički odvjetnici (*Dikigóroi tis Dimokratías*). Jedan od republičkih državnih odvjetnika vodi Odsjek za kazneno pravo (*Poinikó Tmíma*), koji opet odgovara glavnom državnom odvjetniku.

Procesni postupak raspravne je prirode. Tužiteljstvo izvodi svoje dokaze, a svjedoci koje je pozvalo podvrgavaju se ispitivanju, unakrsnom i dodatnom ispitivanju. Nakon što tužiteljstvo pozove sve svjedoke, sud mora odlučiti je li tužiteljstvo utvrdilo postojanje *prima facie* dokaza. Ako jest, optuženi se poziva da se izjasni o krivnji, a sud ga savjetuje da može pozvati vlastite svjedoke i svjedočiti pod prisegom, a u tom slučaju tužiteljstvo će unakrsno ispitati optuženoga i njegove svjedoke. U suprotnom, može dati izjavu bez prisege s optuženičke klupe i u tom slučaju nema unakrsnog ispitivanja.

Sud izriče presudu na kraju rasprave. Ako je presuda oslobađajuća, optuženi se oslobađa i pušta na slobodu. Ako je presuda osuđujuća, obrana ima mogućnost pozivanja na smanjenu kaznu, a po okončanju postupka sud izriče odgovarajuću kaznu.

Suci**Organizacija**

Struktura sudova u Cipru vrlo je jednostavna.

Vrhovni sud (*Anótato Dikastírio*)

Vrhovni sud osnovan je na temelju odredbi Zakona o pravosuđu (razne odredbe) iz 1964. (*O perí Aponomís tis Dikaiosínis (Poikílai Diatáxeis) Nómos tou 1964*) [Zakon 33/1964] nakon što su predsjednici Vrhovnog suda i Vrhovnog ustavnog suda (*Anótato Syntagmatikó Dikastírio*) podnijeli ostavku, čime su u biti razriješena dva predmetna suda, s obzirom na to da predstavnici turske zajednice u različitim državnim tijelima nisu prisustvovali i dali pristanak za potrebne odluke.

Članove Vrhovnog suda imenuje predsjednik Republike Cipra. Trenutačno ima 13 članova, od kojih je jedan imenovan predsjednikom. Za članove Vrhovnog suda mogu se imenovati osobe besprijekornog karaktera s najmanje 12 godina radnog iskustva u obavljanju odvjetničke djelatnosti.

Porotni sudovi (*Kakourgiodikeía*)

Porotni sud najviši je prvostupanjski kazneni sud Republike i sastoji se od tri suca (predsjednika (*Próedros*), višeg okružnog suca (*Anóteros Eparchiakós Dikastís*) i okružnog suca (*Eparchiakós Dikastís*). Članove porotnog suda imenuje Vrhovni sud na mandat od dvije godine iz redova predsjednika okružnog suda, viših okružnih sudaca odnosno okružnih sudaca.

Okružni sudovi (*Eparchiaká Dikastíria*)

U svakom okrugu Republike Cipra postoji okružni sud s neograničenom nadležnošću, osim, naravno, u stvarima koje su u nadležnosti Vrhovnog suda i specijaliziranih sudova navedenih u nastavku. Suci okružnih sudova podijeljeni su na predsjednike okružnih sudova, više okružne suce i okružne suce. Suce okružnih sudova imenuje, premješta i promiče Vrhovni sud.

Obiteljski sudovi (*Oikogeneiaká Dikastíria*)

Obiteljski sudovi, koji su osnovani na temelju Zakona o obiteljskim sudovima (*O perí Oikogeneiakón Dikastiríon Nómos*) (Zakon 23/90), sastoje se od tri člana (predsjednika i dva pridružena suca), od kojih svi imaju pravno obrazovanje te su se bavili pravom prije imenovanja.

Sud za nadzor najamnine (*Dikastírio Elénchou Enoikiáseon*)

Taj specijalizirani sud sastoji se od tri člana: predsjednika i dva pridružena suca. Predsjednik suda mora biti odvjetnik koji je uspješno obavljao odvjetničku djelatnost najmanje onoliko godina koliko je potrebno za imenovanje sucem okružnog suda.

Sud za industrijske sporove (*Dikastírio Ergatikón Diaforón*)

Kao i Sud za nadzor najamnine Sud za industrijske sporove sastoji se od tri člana (predsjednika i dva pridružena suca). Predsjednik mora biti odvjetnik s pet godina radnog iskustva u praksi prije imenovanja za suca.

Vojni sud (*Stratiotikó Poinikó Dikastírio*)

Posljednji specijalizirani sud jest Vojni sud, kojim predsjedava ugledni odvjetnik koji je u trenutku imenovanja imao kvalifikacije potrebne za imenovanje sucem okružnog suda. Predsjednik Vojnog suda mora biti vojni časnik s najmanje činom pukovnika. Pridruženi suci Vojnog suda moraju biti profesionalno vojno osoblje koje služi u vojsci.

Direktorij (*Evretírio*)

Na internetskim stranicama Vrhovnog suda nalazi se direktorij koji sadržava neke opće informacije o sudovima u Cipru.

Uloge i dužnosti

Vrhovni sud (*Anótato Dikastírio*)

Vrhovni sud djeluje kao žalbeni sud protiv presuda svih nižih sudova u Republici Cipru i kao prvostupanjski sud za različita pitanja kao što su upravno i pomorsko pravo. Ujedno donosi *certiorari*, *mandamus* i druga rješenja, nadzire sve ostale sudove u Republici Cipru kako bi se osiguralo njihovo neometano funkcioniranje i provodi disciplinski nadzor nad sucima.

Porotni sudovi (*Kakourgiodikeía*)

Osim za određena vrlo teška kaznena djela svaki je porotni sud nadležan suditi u prvom stupnju za sva kaznena djela kažnjiva na temelju Kaznenog zakona (*Poinikós Kódikas*) ili bilo kojeg drugog zakona počinjena unutar granica Republike ili u suverenim područjima i koja uključuju Ciprane kao počinitelje ili žrtve, ili u bilo kojoj drugoj zemlji dok je optuženi bio u službi Republike, ili na brodu ili zrakoplovu pod zastavom Republike, ili na drugim mjestima i pod okolnostima koje mogu biti predviđene zakonom.

Okružni sudovi (*Eparchiaká Dikastíria*)

Okružni sudovi sastavljeni od predsjednika nadležni su za odlučivanje u prvom stupnju o svakoj tužbi koja je u njihovoj lokalnoj nadležnosti.

Svaki viši okružni sudac ili okružni sudac nadležan je (uz određene iznimke) odlučiti o svakoj tužbi u kojoj sporni iznos ili vrijednost spora ne prelazi 500 000,00 EUR za višeg okružnog suca i 100 000,00 EUR za okružnog suca.

Kaznena nadležnost okružnih sudova obuhvaća sva kaznena djela počinjena u granicama okruga suda i za koja kazna predviđena zakonom ne prelazi pet godina zatvora ili novčanu kaznu u iznosu od 50 000,00 EUR ili oboje i za koja sud može naložiti naknadu štete žrtvi u iznosu do 6000,00 EUR.

Na sve presude koje su donijeli okružni sudovi, kako u kaznenim tako i u građanskim predmetima, mogu se bez ograničenja podnijeti žalbe Vrhovnom sudu.

Specijalizirani sudovi

Nadležnost obiteljskih sudova obuhvaća gotovo sve bračne sporove. Nadležnost Suda za nadzor najamnine ograničena je na sporove koji uključuju zgrade koje podliježu nadzoru najamnine. Nadležnost Suda za industrijske sporove odnosi se samo na odnose poslodavca/zaposlenika, posebno u slučajevima navodnog nepravednog otkaza. Vojni sud nadležan je za odlučivanje o kaznenim predmetima u kojima sudjeluju pripadnici Nacionalne garde (*Ethnikí Frouá*) ili u kojima su prekršeni propisi Nacionalne garde.

Protiv svih presuda koje su donijeli prethodno navedeni sudovi može se podnijeti žalba Vrhovnom sudu.

Organizacija pravne struke: odvjetnici (*Dikígóroi*)

Postoji standardni sustav za pružanje pravnih usluga u Republici Cipru, a svi oni koji su uključeni u pružanje takvih usluga nazivaju se odvjetnicima, bez obzira na zemlju u kojoj su studirali i sveučilišnu diplomu koju su stekli za vrijeme pravnog studija.

Postoji imenik odvjetnika na internetu, kojem odvjetnici i suci imaju besplatan pristup i kojem javnost može pristupiti uz plaćanje pretplate.

Pravne baze podataka

Ne postoji službena stranica na kojoj se objavljuju presude. Neke od odabranih nedavnih presuda objavljene su na internetskim stranicama [Vrhovnog suda](#).

Postoji niz privatnih internetskih stranica koje nude pristup sudskoj praksi, uz naknadu ili besplatno. Internetska stranica [leginety](#) sadržava zakone, sudsku praksu i regulatorne upravne akte te je besplatna za odvjetnike, suce i ministarstva. Svi ostali koji žele pristupiti tim internetskim stranicama moraju platiti pretplatu. Na internetskoj stranici [cylaw](#) nalaze se sudske presude i besplatna je za sve koji joj žele pristupiti.

Odvjetnici / pravni savjetnici (*Nomikoi Símvouloi*)

Kako je prethodno navedeno, Cipar ima standardni sustav u skladu s kojim odvjetnici / pravni savjetnici obavljaju djelatnost.

Javni bilježnici (*Symvolioγράφοι*)

Zanimanje javnog bilježnika ne postoji u Cipru. Posao koji obično obavlja javni bilježnik obavlja odvjetnik.

Druga pravna zanimanja

Sljedeća zanimanja u Republici Cipru povezana su s pravnom strukom.

Službenici registra (*Protokollítés*)

Službenike registra imenuje Vrhovni sud. Oni su sudski službenici koji su obično odvjetnici s jakim pravnom pozadinom. Službenici registra imaju posebne dužnosti, kako je predviđeno mjerodavnim pravom. Viši službenik registra voditelj je sudskog osoblja zadužen za njihov opći nadzor. U tu svrhu može ga imenovati i Vrhovni sud.

Sudski izvršitelji (*Epidótes*)

Postoje dvije vrste sudskih izvršitelja: sudski izvršitelji privatnog sektora, čija je djelatnost ograničena na dostavu različitih sudskih pismena, i sudski izvršitelji na platnoj listi sudova, koji su uglavnom uključeni u izvršenje sudskih presuda.

Pravni pomoćnici (*Dikigorikoi Ypálliloi*)

Zvanje pravnog pomoćnika (*dikigorikós ypállilos*) stječe se završetkom šestomjesečnog rada u odvjetničkom uredu i podnošenjem zahtjeva službeniku registra okružnog suda u čijem se okrugu nalazi odvjetnički ured u kojem kandidat radi.

Korisne poveznice

[Ured državnog odvjetnika](#)

[Vrhovni sud](#)

Posljednji put ažurirano: 15/05/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.